

INFORMACIJE

za v tujini živeče upokoјence

PENSIONSVERSICHERUNGSANSTALT

Spoštovana gospa!
Spoštovani gospod!

Zdaj pripadate velikemu krogu upokoјencev, za katere poskrbimo mi.

Ker so s pridobitvijo pokojnine, povezane razno razne pravice in obveznosti, je zato nujno potrebno, da ste seznanjeni s pravnimi osnovami le teh in Vas vljudno naprošamo, da si to brošuro skrbno preberete.

Na Vašo željo Vam pošljemo to brošuro tudi v angleškem jeziku. Nadalje lahko najdete prevode v hrvaškem, srbskem, slovenskem, slovaškem, češkem, madžarskem, turškem, italijanskem, španskem, francoskem in angleškem jeziku na spodnji spletni strani

www.pensionsversicherung.at

Sledeča izdaja se nanaša na podatke, ki se nanašajo na stanje pravnih podatkov z dne 1. januar 2017.

Poleg tega imate na voljo strokovno usposobljeno osebje, v glavnem mestu Avstrije na Dunaju kot tudi v drugih državah. Za v tujini živeče upokoјence, so se pripravile posebne uradne ure, kjer so Vam na voljo detajlirane informacije in osebna posvetovanja.

Kot strankam usmerjeno storitveno podjetje, je naš cilj, da Vam ob izčrpnih uporabi pravnih možnosti hitro in nebirokratsko pomagamo.

Ihre Pensionsversicherungsanstalt

VAŠ ZAVOD ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

V TEJ BROŠURI NAJDETE:

Ugotovitev pokojnine	3
Uzplačilo pokojnine	3
Prva uskladitev pokojnine	4
Izračun pokojnine in izplačilo	5
Posebnosti pri starostni pokojnini.....	5
Posebnosti pri invalidski pokojnini oz. pokojnini zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo.....	5
Posebnosti pri predčasni starostni-, prehodniter pokojnini za težka dela.....	8
Družinska pokojnina.....	9
Vdovska (vdovec) pokojnina	9
Vdovska pokojnina za ločene zakonce	11
Posebnosti pri vdovski pokojnini	12
Družinska pokojnina za otroke	13
Posebnosti pri družinski pokojnini za otroke	14
Dodatek za pomoč in postrežbo.....	14
Otroški dodatek	16
Mirovanje pokojnine	17
Sprememba prebivališča.....	17
Posebna izplačila	17
Obdačitev pokojnine.....	18
Zdravstveno zavarovanje	19
Potrdilo o življenju	21
Navodilo za prijavo.....	22
Informacije in posvetovanja.....	23

UGOTOVITEV POKOJNINE

ODLOČBA

O zahtevi za pokojnino se odloči z odločbo. Odločba postane pravnomočna, če v roku treh mesecev po prejetju odločbe ne vložite pritožbe.

OBVESTILO

V kolikor ste s pomočjo »Obvestila« dobili predujem na pokojnino, pomeni to slednje, da pogoji za dokončno odločitev vašega pokojninskega zahtevka še niso izpolnjeni. Vendar se trudimo, ugotovitveni postopek čimprej dokončati in Vam dostaviti dokončno odločbo.

ODLOČBA (OBVESTILO) je dokument, ki Vas izkaže kot upravičenca do pokojnine iz avstrijskega zakonskega pokojninskega zavarovanja.

Priporočamo Vam, da ta dokument skrbno shranite.

UZPLAČILO POKOJNINE

Pokojnino **se izplača za nazaj**, to pomeni, vsakega prvega v naslednjem mesecu.

V primeru, da ta dan sovpada s soboto, nedeljo ali praznikom, se bo Vaša pokojnina datumsko primerno izplačala zadnji delovni dan pred tem dnevom.

Izplačilo pokojnine se izvrši načeloma **upokojencem/upravičencem pokojnine**.

NAKAZILA PO VSEM SVETU (NAVODILO ZA VES SVET)

Pokojnino se načeloma ob pomoči Deutsche Post AG:

- brezgotovinsko nakaže na Vaš željen bančni račun v državi, kjer imate stalno prebivališče
- s pomočjo izplačila čekov ali
- na prosti EURO-/domači račun pri avstrijskem denarnem inštitutu

Po želji se lahko avstrijska pokojnina tudi nakaže na EURO račun za osebe ki so nerezidenti.

V primeru, da v prihodnje želite spremeniti način izplačila Vas prosimo, da nas o tem obvestite.

NAKAZILO V ZVEZNO REPUBLIKO NEMČIJO:

Pokojnino se lahko ob pomoči Deutsche Post AG

- izplača v gotovini
- brezgotovinsko po Vaši želji nakaže na Postcheck, ali na račun odprt pri pošti, oziroma na račun pri enem od nemških denarnih inštitutov (banka, hranilnica)

PRVA USKLADITEV POKOJNINE

V DRUGEM LETU UPRAVIČENOSTI

Pokojnine s ključnim dnevom v koledarskem letu 2017, se bodo **prvič povečale s prvim januarjem čez dve leti po ključnem dnevom.**

Primer: ključni dan pokojnine: v koledarskem letu 2017
prva uskladitev pokojnine 1.1.2019

IZJEME PRI DRUŽINSKIH POKOJNINAH

Pri družinskih pokojninah obstajajo **izjeme** pri katerih je bil **ključni dan pokojnine pokojnika pred** koledarskim letom 2014.

V tem primeru se poveča družinska pokojnina, s ključnim dnevom v koledarskem letu 2014, **prvič s prvim januarjem sledečega koledarskega leta.**

Primer: Ključni dan pokojnice/pokojnika: pred koledarskim letom 2014
Ključni dan družinske pokojnine: v koledarskem letu 2014
Prvo povečanje družinske pokojnine: 1.1.2015

IZRAČUN POKOJNINE IN IZPLAČILO

Pri izračunu pokojnine, bodo upoštevana zavarovalna obdobja dosežena v državah članicah Evropske unije, Evropsko gospodarskega prostora (EGP), Švice ali državi podpisnici sporazuma oz. pri mednarodni organizaciji, v skladu z določili, ki veljajo v Avstriji. **S strani Avstrije bodo izplačani pokojninski deleži, ki zapadejo na avstrijski zavarovalni čas.**

POSEBNOSTI PRI STAROSTNI POKOJNINI

POVEČANA STAROSTNA POKOJNINA

V primeru, da se zahteva starostna pokojnina šele po dosegu predvidene starosti (pri ženskah 60 let, pri moških 65 let) je za dodatne mesece po predvidenem nastopu pokojnine namenjena povišana starostna pokojnina (bonifikacija), vendar šele po trenutku izpolnitve čakalnega obdobja.

POSEBNOSTI PRI INVALIDSKI POKOJNINI OZ. POKOJNINI ZARADI NEZMOŽNOSTI ZA PRIDOBITVENO DELO

DELNA POKOJNINA

V primeru, da oseba, ki ima pravico do invalidske pokojnine ali pokojnine zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo, v koledarskem mesecu dobi dohodek nad najnižnjo mejo zaslužka (v letu 2017: EUR 425,70) se njena pravica do pokojnine za ta koledarski mesec spremeni v upravičenost do delne pokojnine. V primeru, da skupni zaslužek preseže določeno mejo, se skupna upravičenost do pokojnine zmanjša za določeno vrednost/določen znesek. Drugače se skupna upravičenost do pokojnine zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo ali invalidska pokojnina ne spremeni.

Če mesečni skupni bruto zaslužek preseže EUR 1.177,25 se skupna upravičenost do pokojnine za določen delež zmanjša. Delež je sestavljen iz deležev celotnega dohodka, pri čemer je treba vračunati v letu 2017 za deleže celotnega prihodka od

nad EUR 1.177,25 do EUR 1.765,94	30 %
nad EUR 1.765,94 do EUR 2.354,50	40 % in
nad EUR 2.354,50	50 %

teh deležev celotnega prihodka.

Ta delež oziroma znesek ne sme preseči niti 50 % dosežka dajatev, niti zaslužka/dohodka.

Skupni dohodek je seštevek iz polne pokojnine (brez posebnega višjega zneska) in vrednosti zaslužka/dohodka (bruto).

Nova ugotovitev delne pokojnine se opravi

- zaradi pokojninskega popravka
- v primeru začetka opravljanja pridobitvene dejavnosti
- v primeru posebnega zahtevka upokojenke/upokojenca
- pri opravljanju letne poravnave.

TRAJNA INVALIDSKA POKOJNINA OZ. POKOJNINA ZARADI NEZMOŽNOSTI ZA DELO

Pravica do časovne neomenjene invalidske pokojnine oz. do pokojnine zaradi nezmožnosti za delo se prizna le v primerih, kadar je zaradi telesnega ali duševnega stanja osebe moč predvidevati trajno invalidnost oz. nezmožnost za delo, ter kadar ni zagotovljene možnosti izboljšanja stanja z medicinsko ali s poklicno rehabilitacijo.

ZAČASNA INVALIDSKA POKOJNINA OZ. POKOJNINA ZARADI NEZMOŽNOSTI ZA DELO

Do **začasne invalidske pokojnine oz. pokojnine zaradi nezmožnosti za delo** so upravičene osebe, **rojene do 31. decembra 1963**, v primeru da začasna invalidnost oz. nezmožnost za delo traja že vsaj šest mesecev. Začasna pokojnina se odobri za največ 24 mesecev. Če invalidnost oz. nezmožnost za delo traja tudi po tem, ko se to obdobje izteče, se lahko status podaljša za največ 24 mesecev, v kolikor je vloga za podaljšanje statusa oddana najkasneje v roku treh mesecev po prenehanju obdobja.

ZAHTEVK ZA NADALJNJE IZPLAČILO

Če se med časom sprejemanja časovno omejene invalidske pokojnine oziroma pokojnine zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo, zdravstveno stanje ne izboljša, priporočamo, da se v smislu nadaljnjega izplačila vloži zahtevo **3 mesece pred koncem izplačila** pokojnine, tako da se zagotovi, da ne pride do prekinitve izplačila pokojnine.

NADOMESTILO ZA REHABILITACIJO/NADOMESTILO ZA PREKVALIFIKACIJO

Osebe, **rojene od 1. januarja 1964 naprej** v primeru začasne invalidnosti oz. nezmožnosti za delo, ki traja vsaj šest mesecev sicer niso upravičene do prejemanja pokojnine, temveč do nadomestila za rehabilitacijo ali nadomestila za prekvalifikacijo v kolikor izpolnjujejo zahtevane pogoje.

KONTROLNI PREGLEDI

Če je možno pričakovati izboljšanje zdravstvenega stanja se v primernih časovnih obdobjih s strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izvedejo kontrolni pregledi.

ODVZEM POKOJNINE

Pokojnino, priznana zaradi trajne invalidnosti oz. nezmožnosti za delo se odvzame, kadar se zdravstveno stanje upravičenke ali upravičenca izboljša v tolikšni meri, da pogoji za upravičenost do prejemanja takšne pokojnine niso več izpolnjeni.

Opravljanje pridobitne dejavnosti je lahko vzrok za preverjanje invalidnosti oz. nezmožnosti za delo ter posledično tudi za odvzem pravice do prejemanja pokojnine.

Po dopolnitvi pokojninske starosti (60. let starosti pri ženskah in 65. let starosti pri moških) odvzem ni več dovoljen.

POSEBNOSTI PRI PREDČASNI STAROSTNI-, PREHODNITER POKOJNINI ZA TEŽKA DELA

ODPIS POKOJNINE

V primeru pričetka pridobitvene dejavnosti, tudi v tujini, odpadejo predčasna starostna-, prehodna- in pokojnina za težka dela, če (bruto) mesečni **prihodek** iz te dejavnosti presega določeno vrednost (Geringfügigkeitsgrenze).

PONOVNA OŽIVITEV POKOJNINE

Pokojnina zopet oživi, v prvotni višini, od trenutka dalje, ko preneha samostojno oziroma nesamostojno opravljanje dejavnosti, ki presega najnižjo mejo mesečnega zaslužka/dohodka.

Da Vam lahko čimprej ponovno izplačamo Vašo pokojnino, Vas prosimo, da nas čimprej obvestite o spremembi.

Višina najnižjega mesečnega zaslužka/dohodka v letu 2017: EUR 425,70

PREHOD V STAROSTNO POKOJNINO

Predčasna starostna pokojnina preide s prvim dnem v mesecu po dosegu predvidene starosti (pri ženskah 60 let, pri moških 65 let), avtomatsko v starostno pokojnino, v do tedaj veljavno višino.

Zato zahteva za starostno pokojnino ni dovoljena, če že obstaja pravica do predčasne starostne pokojnine.

DRUŽINSKA POKOJNINA

Družinska pokojnina pripada, pri dopolnitvi pogojev, priživelemu (tudi ločenemu) zakoncu in otrokom umrlega starša. Kot otroci veljajo ob istih pogojih navedene osebe v poglavju otroški dodatki.

Sledeče omenjene določbe o vdovski pokojnini, se smiselno uporabljajo tudi za zunajzakonske partnerje/partnerke.

VDOVSKA (VDOVEC) POKOJNINA

Vdovska pokojnina se nanaša v bistvu na pokojnino, do katere je bil/a ali bi bil/a umrl/a (razvezan/a) zakonec/ka v trenutku smrti upravičena.

PRAVICA OD 0 % DO 60 %

Višina vdovske pokojnine znaša **med 0 % in največ 60 % pokojnine**, do katere je oziroma bi imela preminula oseba pravico, na dan smrti.

Za točen izračun odstotnega deleža je potrebno ugotoviti osnovo za odmero pokojnine; račun sedaj zajame **zaslužke** preminule osebe in upravičenca do pokojnine **v zadnjih dveh koledarskih letih** pred trenutkom smrti zavarovanca deljeno z 24.

V primeru, da je bil zaslužek v zadnjih dveh koledarskih letih zaradi bolezni ali zaradi brezposelnosti zmanjšan, se izračun za ugotovitev pokojninske osnove opravi tako, da se upošteva zaslužek zadnjih 4 koledarskih let pred smrtjo, deljeno z 48; če je to za svoje preminulega ugodnejše.

DOHODKI

Kot **dohodek** se šteje med drugimi:

- prihodek iz samostojne oziroma nesamostojne dejavnosti (doma in v tujini),
- določeni prihodki javnih funkcionarjev, če le-ti prestopijo mejni znesek za prihodke (glej prilogo),
- ponavljajoče se denarne dajatve (bruto) iz zakonskega socialnega zavarovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti (na primer pokojnino, nezgodno zavarovanje, nadomestilo za osebni dohodek, nadomestilo v slučaju brezposelnosti),
- pokojninski oziroma oskrbovalni dohodki kot tudi podobne pokojninske dajatve,
- pokojnine iz tujih držav,

- rugi prejemki v skladu z Zakonom o dohodnini in funkcionalnimi pristojbni-nami,
- regres,
- pri prejemkih iz postopno prenehanja dela, vsota osnov prispevkov obve-znega zavarovanja in posebnih vplačil, če je ta višja od vsote istočasno pre-jetih dohodkov,
- administrativne pokojnine in premostitvena plačila na podlagi socialnih na-črtov (oziroma osnova prispevkov hkrati obstajajočega prostovoljnega za-varovanja, če so ti večji od prihodkov preminule osebe).

POVEČANJE DO 60 %

V primeru prejema vdovske pokojnine, se le ta lahko poveča, odvisno od do-hodkov vdove (vdovca).

Če vsota sestavljena iz lastnih dohodkov vdove (vdovca) in vdovske pokojnine razen posebnih dodatkov zaradi večjega zavarovanja – ne doseže določene meje (v letu 2017: EUR 1.925,32), se odstotek vdovske pokojnine tako dolgo povečuje, dokler vsota lastnih dohodkov in vdovske pokojnine te meje ne do-seže.

Povečanje vdovske pokojnine je dovoljeno le **do največ 60 %**.

ZNIŽANJE NA 0 %

V primeru, da preseže vsota lastne pokojnine in/ali dohodkov iz dejavnosti sku-paj z vdovsko pokojnino dvojni mesečni najvišji osnovni prispevek, se zmanjša vdovska pokojnina za presežni znesek do 0.

S 1. 1. 2013 je treba upoštevati za leto 2012 veljavno dvojno najvišjo osnovo za plačevanje prispevkov (vrednost za leto 2012 znaša EUR 8.460,00).

Tako odmerjeni vdovski pokojnini je potrebno pod določenimi pogoji 60% po-višanega zneska dodati (za morebitne zneske povečanega zavarovanja).

JAVLJANJE DOHODKOVNIH SPREMEMB

Povečanje ali zmanjšanje lastnih dohodkov, lahko privede do spremembe vdovske pokojnine. Nova ugotovitev pokojnine, poteče načeloma vedno po uradni dolžnosti, vendar v okviru pokojninskega prilagajanja kot tudi na pose-ben predlog.

VDOVSKA POKOJNINA ZA LOČENE ZAKONCE

Ločeni zakonec, dokler ni sklenil nove zakonske zveze, ima pravico do vdovske pokojnine, če jim je zavarovanec plačeval obveznosti na podlagi:

- sodne odločbe,
- sodne poravnave,
- pogodbene obveznosti, sklenjene pred razvezo zakonske zveze in se je v njej zavezal plačati preživnino ali alimente,
- po pravnomočnosti sodne odločbe o ločitvi in če je do smrti med trajanjem zadnjih desetih let redno prejemal preživnino, za kritje osnovnih življenjskih stroškov (čas trajanja zakonske zveze najmanj 10 let).

OMEJITEV ZA PREŽIVNINO

Višina vdovske pokojnine se omeji zoper ločenega zakonca z mesečno preživnino.

BREZ OMEJITVE S PREŽIVNINO

Dokler ni nova zakonska zveza sklenjena, pripada pravica do nadaljnje vdovske pokojnine, če:

- sodna odločba o ločitvi vsebuje izrek po 61. členu 3. odstavek avstrijskega Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (tožeča stranka je sama ali pretežno sama kriva, da je prišlo do razveze),
- je zakonska zveza trajala 15 let in
- vdova (vdovec) je ob trenutku pravnomočnosti sodne odločbe ločitve dopolnila 40 let starosti.

Zahteva po dopolnjenemu 40. letu starosti v trenutku pravnomočnosti sodbe o razvezi zakonske zveze je odpravljena, v primeru da je vdova/vdovec od tega trenutka naprej nezmožen/a za delo ali je do pokojnine za sirote upravičen otrok, ki izhaja iz razvezane zakonske zveze ali ki je zakoncema skupen ali sta ga kot pastorka sprejela in ki do smrti zakonca/ke stalno prebiva v gospodinjstvu vdove/vdovca. Zahteva po stalnem prebivanju v skupnem gospodinjstvu je odpravljena, če se je otrok rodil po smrti očeta.

POSEBNOSTI PRI VDOVSKI POKOJNINI

PODALJŠANJE PO PREDPISANEM ROKU

Je bila vdovska pokojnina priznana le za 30 mesecev, po smrti zavarovanca je potrebno sledeče upoštevati.

Če obstaja, v trenutku prenehanja vdovske pokojnine, stanje invalidnosti, se za nadaljnji čas invalidnosti pokojnina izplačuje. Prošnjo za nadaljnje izplačevanje pokojnine, je treba vložiti najkasneje v roku 3 mesecev po trenutku prenehanja izplačevanja pokojnine.

Prepozno vložena prošnja bo zavrnjena. V primeru, da se počutite invalidne, priporočamo, da **zahtevate podaljšanje vdovske pokojnine, še pred iztekom 30 mesecev.**

ODPRAVNINA

V primeru **ponovne sklenitve zakonske zveze**, se izplača odpravnina vdovske pokojnine, v višini 35 kratnika mesečne višine pokojnine (brez varstvenega dodatka).

V primeru časovno omejene vdovske pokojnine, se odpravnina ne izplača zaradi ponovne sklenitve zakonske zveze.

PONOVA OŽIVITEV POKOJNINE

Če na novo sklenjena zakonska zveza zaradi smrti zakonca razpade ali se razide zaradi ločitve oziroma se anulira potem z zahtevkom ponovno oživi pravo na pokojnino če:

- na ločitev oziroma prenehanje zakonske zveze ni v celoti oziroma pretežno vplivala krivda vdove (vdovca),
- če vdova (vdovec), ni kriva (kriv) zaradi razveljavitve zakonske zveze.

Zahteva za pokojnino, ponovno oživi prvega dne v mesecu po izdanem zahtevku, vendar ne prej kot po poteku dveh in pol let po njegovem prenehanju.

Ponovno oživeli pokojnini, je treba vračunati, vdovsko pokojnino nove zakonske zveze, preživnine in druge prihodke, ki jih prejme vdova (vdovec) na osnovi razpadne oziroma anulirane zveze. **Časovno omejena vdovska pokojnina, ki je bila vdovi (vdovcu) izrečena, ne more več oživeti.**

DRUŽINSKA POKOJNINA ZA OTROKE

Družinska pokojnina za otroke se nanaša le na pokojnino, na katero je oziroma bi imel preminuli oče (preminula mati) pravico, v trenutku smrti.

VIŠINA DRUŽINSKE POKOJNINE

Vsakemu otroku preminulega zavarovanca pripada družinska pokojnina. Osnova za izračun družinske pokojnine je vedno 60 % vdovske pokojnine, ne glede na to če oziroma v kakšni višini ta izpade.

Družinska pokojnina znaša pri smrti enega izmed staršev 40 % oziroma ob smrti obeh staršev 60 % vdovske pokojnine.

Če so izpolnjeni pogoji za dodelitev družinske pokojnine po obeh starših se izplačata tudi dve pokojnini.

DO DOPOLNJENEGA 18. LETA STAROSTI

Kot otroci se do dopolnjenega 18. leta starosti upoštevajo otroci in posvojenci zavarovanca/ke ter pastorki, če so z zavarovancem/ko za stalno prebivali v skupnem gospodinjstvu. Ob tem ni pomembno, ali otrok že dela ali se še izobražuje.

PO 18. LETU STAROSTI

- Pokojnino se izplača tudi po 18. letu starosti, ampak le, če je otrok:
- v šolski izobrazbi oziroma v šolanju za poklic, ki pretežno zahteva njegovo delovno moč, vendar le do dopolnitve 27. leta starosti in pri študiju prejema družinski dodatek, oziroma če ne prejema družinskega dodatka, redni študij izvršuje resno in vztrajno (2. člen, 1. odstavek, točka b – Zakon o izravnavi družinskih stroškov z dne 1.9.1992),
- opravlja prostovoljno socialno delo oz. prostovoljno okoljevarstveno leto oz. spominsko, mirovno ali socialno delo v tujini, najkasneje do dopolnjenega 27. leta starosti ali
- je nezmožen oz. nezmožna za delo, v kolikor je nastopila bolezen ali slabost pred dopolnjenim 18. letom starosti ali med izobraževanjem ali poklicnim usposabljanjem, med opravljanjem prostovoljnega socialnega leta oz. prostovoljnega okoljevarstvenega leta oz. spominskega, mirovnega ali socialnega dela v tujini.

POSEBNOSTI PRI DRUŽINSKI POKOJNINI ZA OTROKE

NADALJNJO IZPLAČILO

Zahtevo za nadaljnjo izplačilo pokojnine se mora vložiti najkasneje v treh mesecih po dopolnjenem 18. letu starosti, da ne bi prišlo do prekinitve pravice.

PRENEHANJE UPRAVIČENOSTI

V kolikor pogoji za nadaljnjo upravičenost do prejemanja pokojnine za sirote niso več izpolnjeni, se ta odvzame s koncem meseca (izplačevanje se preneha), v katerem je nastala sprememba, zaradi katere je prenehala upravičenost. Pri prenehanju nezmožnosti za delo se pokojnina za sirote odvzame s koncem meseca, ki sledi odločbi.

Vnuki in vnukinje nimajo pravice do družinske pokojnine.

DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO

Če ima oseba običajno prebivališče v Avstriji in je prejemnik osnovnega dohodka (npr. pokojnine) ali ima avstrijsko državljanstvo (oz. državljanstvo, ki je enakovredno avstrijskemu državljanstvu), lahko ima po tem, ko poda vlogo in izpolnjuje tudi druge pogoje, pravico do prejemanja dodatka za pomoč in postrežbo. Višina dodatka je odvisna od uvrstitve na sedem stopenjski lestvici za določanje dodatka.

K dodatku za pomoč in postrežbo se prištejejo vsa denarna nadomestila povezana s pomočjo in postrežbo v Avstriji ali v tujini kot tudi določene stvarne dajatve iz držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali iz Švice.

Upravičenci lahko dodatek za pomoč in postrežbo prejemajo tudi, kadar običajno prebivališče predstavijo v eno od držav Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali v Švico, v kolikor je oseba še naprej zdravstveno zavarovana v Avstriji.

Prav tako se dodeli osebi dodatek za pomoč in postrežbo, če je v času med 4. marcem 1933 in 9. majem 1945 tudi iz političnih (razen v primeru nacionalno-socialističnega delovanja), verskih razlogov ali razlogov porekla zapustil Avstrijo.

Dodatek za pomoč in postrežbo se dodeli na zahtevo in se dvanajstkrat v letu izplača brez odbitkov.

Dodatek za pomoč in postrežbo, se izplača najhitreje prvega v mesecu po vloženem zahtevku. Pravica na dodatek za pomoč in postrežbo preneha s smrtjo upravičenca. V mesecu smrti se izplača dodatek, vendar za določen delež zmanjšan.

Potrebe za dodatno pomoč in postrežbo se dodelijo na osnovi zdravniškega pregleda, določenega z uredbo.

Višina dodatka za pomoč in postrežbo (v sedmih kategorijah) znaša:

Stopnja	Povprečni čas, potreben za nego v mesecu več kot	višina (mesečna) 2017
1	65 ur	EUR 157,30
2	95 ur	EUR 290,—
3	120 ur	EUR 451,80
4	160 ur	EUR 677,60
Od 5. stopnje posebni pogoji (posebna kvalificirana nega)		
5	180 ur in izredna potreba po pomoči	EUR 920,30
6	180 ur in časovna nepredvidljivost potrebe po pomoči, med dnevom in nočjo ali nenehna prisotnost negovalne osebe	EUR 1.285,20
7	180 ur in nezmožnost kontroliranja gibov rok in nog oziroma podobnega stanja	EUR 1.688,90

OBVEZNOST PRIJAVE

Prosilci, prejemniki dodatka za pomoč in postrežbo oziroma njihovi zakoniti zastopniki ali skrbniki so v roku **štirih tednov** dolžni sporočiti vsakršno spremembo podatkov, ki bi utegnila vplivati na prejemanje dodatka za pomoč in postrežbo.

OTROŠKI DODATEK

K pokojnini (razen družinski pokojnini) za vsakega otroka ali posvojenca zavarovanca/ke do dopolnjenega 18. leta starosti pripada še otroški dodatek. Za pastorko in vnuko to velja le, kadar so izpolnjeni posebni pogoji. V primeru, da je več oseb opravičenih do otroškega dodatka, se ta za istega otroka izplača le enkrat.

VIŠINA

Otroški dodatek znaša na vsakega otroka mesečno EUR 29,07 bruto. Lahko je nižji, če se avstrijsko pokojnino dodeli le na podlagi v tujini dosežene zavarovalne dobe.

Do dopolnitve 18. leta starosti pripada pravica do otroškega dodatka ne glede na višino prihodkov, tudi tedaj, če je otrok zaposlen.

Po dopolnitvi 18. leta starosti pripada pravica otroškega dodatka samo, če:

- se otrok, šolsko, univerzitetno ali poklicno izobražuje, in ta izobrazba zahteva večino njegove delovne moči, vendar največ do dopolnitve 27. leta starosti ali
- opravlja prostovoljno socialno delo oziroma prostovoljno okoljevarstveno leto oziroma spominsko, mirovno ali socialno delo v tujini, najkasneje do dopolnjenega 27. leta starosti ali
- je nezmožen oziroma nezmožna za delo, v kolikor je nastopila bolezen ali slabost pred dopolnjenim 18. letom starosti ali med izobraževanjem na šoli oziroma univerzi ali med poklicnim usposabljanjem ali med opravljanjem prostovoljnega socialnega leta oziroma prostovoljnega okoljevarstvenega leta oziroma spominskega mirovnega ali socialnega dela v tujini.

Prošnjo za nadaljnje izplačevanje otroškega dodatka **je treba vložiti** in se mora izvršiti v roku treh mesecev po dopolnitvi 18. leta starosti, da ne nastopijo prekinitve v pravici.

V kolikor pogoji za nadaljnjo upravičenost do prejemanja pokojnine za sirote niso več izpolnjeni, se ta odvzame s koncem meseca (izplačevanje se preneha), v katerem je nastala sprememba, zaradi katere je prenehala upravičenost. Pri prenehanju nezmožnosti za delo se pokojnina za sirote odvzame s koncem meseca, ki sledi odločbi.

MIROVANJE POKOJNINE

Pod določenimi pogoji lahko pokojnina miruje.

Pod mirovanjem pokojnine razumemo, da pravica do pokojnine še nadalje obstaja, vendar se pokojnina zaradi določenih okoliščin ne izplačuje.

Pokojnina miruje zaradi izreka **zaporne kazni v višini več kot en mesec**. Družinski člani, ki niso bili deležni kaznivega dejanja so upravičeni na podlagi zahtevka do dela pokojnine.

Posebnost: Pokojnina ne miruje, če se odvzem prostosti izvrši s pomočjo elektronsko nadzorovanega hišnega pripora («elektronske zapestnice«).

SPREMEMBA PREBIVALIŠČA

V primeru, da se kot upravičenec preselite, je Vaša obveznost, da nas o tem nemudoma obvestite in nam dostavite potrdila prijave oziroma odjave o spremembi prebivališča. Če se preselite v drugo državo lahko pride do sprememb dohodnine, zdravstvenega zavarovanja in podobnega.

POSEBNA IZPLAČILA

K pokojninam za mesec **april** oziroma **mesec oktober, vsakega leta**, Vam pripada posebno izplačilo.

Le ta Vam pripada v višini izplačane pokojnine za mesec april oziroma mesec oktober, vključno z otroškim dodatkom.

POSEBNA PLAČILA

Posebno plačilo Vam pripada prvič samo v sorazmernem delu, če v mesecu posebnega plačila in v zadnjih petih mesecih pred tem pokojnina ni bila neprekinjeno izplačana. Pri tem se zmanjša višina posebnega izplačila za vsak koledarski mesec brez izplačila pokojnine za šestino.

POSEBNOST

Pri družinskih pokojninah velja naslednja posebnost: če je bil/bila pokojnik/pokojnica že uživalec/uživalka pokojnine, se vračunajo tudi tisti meseci, kot da bi že sprejemali družinsko pokojnino.

OBDAČITEV POKOJNINE

OMEJENA DAVČNA OBVEZNOST

Osebe, ki nimajo niti stalnega prebivališča niti začasnega prebivališča v Avstriji in ne bivajo dlje kot 6 mesecev v Avstriji, so omejeno davčno obvezne.

Davek na osebni dohodek, k pokojnini upravičenih oseb, se izračuna po določilih Zakona o dohodnini. Uveljavljanje davčne olajšave kot edini hranilec, samohranilec kot tudi določene neobdavčene zneske (za telesno prizadete ali za lastnike izkaznice žrtvenih kot tudi uradnih potrdil) se ne upošteva.

DRŽAVLJANI EGP IN DRŽAVLJANI ŠVICE

Državljeni držav članic Evropske unije, oziroma države, za katero velja sporazum Evropskega gospodarskega prostora, se lahko smatrajo kot neomejeni davčni zavezanci, če glavni del njihovih prihodkov izhaja iz Avstrije.

Tozadevno prošnjo – za pretekla koledarska leta – se vloži pri Davčni upravi na Dunaju (Maxergasse 4, 1030 Wien, Österreich).

Tekočo pokojnino je treba obdavčiti po pravilih za omejene davčne obveznosti.

SPORAZUM O DVOJNI OBDAVČITVI

Da ne bi prihajalo do večkratnega obdavčevanja v več državah, te sklenejo sporazume o dvojnem obdavčevanju.

Ti sporazumi razdelijo pravice do obdavčevanja na več držav. V skladu s sporazumi, ki so jih med seboj sklenile posamezne države in ki preprečujejo dvojno obdavčevanje, se pokojnine, izplačane v tujino, obdavči le enkrat. Aktualen seznam sporazumov, ki jih je sklenila Avstrija, najdete na spletni strani Zveznega ministrstva za finance na www.bmf.gv.at.

V kolikor je v sporazumu o dvojnem obdavčevanju zapisano, da se obdavčitev izvede v (tuji) državi, v kateri oseba prebiva, in se tako pokojnine v Avstriji ne obdavči, mora pred spremembo davčne oznake biti podano potrdilo o prebivališču, ki ga potrdi tuji davčni urad (Formular ZS-QU1).

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

PREBIVALIŠČE V DRŽAVI EGP, EVROPSKE UNIJE ALI V ŠVICI

Merodajno so na splošno tozadevne Uredba (EGP) št. 1408/71 in Uredba (EGP) 574/1972 kot tudi s 1. majem 2010 Uredba (ES) št. 883/2004 in Uredba (ES) št. 987/2009. Po teh določbah imate Vi in Vaši svojci načeloma pravico na storitve zakonskega zdravstvenega zavarovanja, na območju, kjer imate stalno prebivališče, in sicer po veljavnih pravnih predpisih le tega. To bo splošno gledano tedaj, ko boste prejeli v državi vašega prebivališča tudi pokojnino.

V primeru, da v državi Vašega stalnega prebivališča ne obstaja obvezno zdravstveno zavarovanje in za izvedbo zdravstvenega zavarovanja ni določeno sodelovanje druge države članice ali Švice, se bo Vam in Vaši družini izplačalo storitve zdravstvenega zavarovanja na podlagi upravičenja do avstrijske pokojnine, na stroške avstrijskega zdravstvenega zavarovanja. Odobritev teh pomožnih storitev krije tudi nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega prebivališča po tamkajšnjih veljavnih pravnih določilih.

Podrobnejše informacije dobite pri pristojnem nosilcu pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega prebivališča.

PREBIVALIŠČE V DRŽAVI S KATERO JE SKLENJEN SPORAZUM

Merodajna so v tem primeru določila posameznega sporazuma o socialni varnosti. Vendar je treba upoštevati, da ne vsebujejo vsi sporazumi tudi določil o zdravstvenem zavarovanju upokojujencev. Ustrezna določila so trenutno sklenjena s sledečimi državami:

Bosna in Hercegovina, Srbija in Črna gora, Hrvaška, Makedonija, Tunizija in Turčija.

Živite v eni izmed zgoraj omenjenih držav in ne prejimate pokojnine, po pravnih pravilih države Vašega stalnega prebivališča, se bodo Vam in Vaši družini izplačale storitve zdravstvenega zavarovanja na podlagi upravičenja do avstrijske pokojnine, na stroške avstrijskega zdravstvenega zavarovanja. Odobritev teh pomožnih storitev krije tudi nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega prebivališča, po tamkajšnjih merodajnih pravnih določilih.

Podrobnejše informacije dobite pri pristojnem nosilcu pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega prebivališča.

PRIJAVA ZA AVSTRIJSKO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Uveljavljanje storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, na stroške avstrijskega zdravstvenega zavarovanja, predpostavi prijavo pri pristojnemu nosilcu avstrijskega zdravstvenega zavarovanja, kot tudi pravilno zaznambo pri sodelujočemu nosilcu zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega prebivališča.

NI PREJEMANJA POKOJNINE PO PRAVNIH PREDPISIH DRŽAVE STALNEGA PREBIVALIŠČA

Če imate stalno prebivališče v eni od držav Evropske unije oziroma v državah članice Evropskega gospodarskega prostora ali Švice, kot tudi Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Makedonije, Črne gore, Srbije, Tunizije ali Turčije, se izvaja preverjanje pogojev za prijavo v zdravstveno zavarovanje, kot tudi prijava sama načeloma v ugotovitvenem postopku za pokojnino.

PREJEMANJE POKOJNINE PO PRAVNIH PREDPISIH DRŽAVE STALNEGA BIVANJA

Če imate stalno prebivališče v eni od držav Evropske unije oziroma v državi člani Evropskega gospodarskega prostora ali Švice se to preverjanje načeloma ne izvede avtomatsko. Zaradi tega Vas lepo prosimo, da nas takoj obvestite, v primeru, da nimate urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega bivanja.

Če imate stalno prebivališče v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Makedoniji, Črni gori, Srbiji, Tuniziji ali Turčiji, se za zdravstveno zavarovanje ravna po pravilih države stalnega bivanja.

Prijava v avstrijsko zdravstveno zavarovanje v tem primeru ni mogoča.

PRISPEVEK ZA AVSTRIJSKO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

V primeru, da je sklenjeno avstrijsko zdravstveno zavarovanje je treba plačevati prispevke za avstrijsko zdravstveno zavarovanje od pokojnine, z izjemo pokojnine za sirote.

ZAČASNO BIVANJE V AVSTRIJI

Če imate stalno prebivališče v eni od držav Evropske Skupnosti oziroma v državi članici Evropskega gospodarskega prostora, ali v eni od držav omenjenega sporazuma, oziroma v Švici lahko Vi ali Vaši družinski člani uživate, v času začasnega bivanja v Avstriji nujno potrebne storitve (zdravniško pomoč ali nego v zavodu). Stroške teh storitev poravnava nosilec zdravstvenega zavarovanja v državi stalnega bivanja.

Podrobnejše informacije dobite pri pristojnemu nosilcu zdravstvenega zavarovanja Vašega prebivališča, oziroma za Vaše začasno prebivališče zadolženo območno zdravstveno blagajno (GKK).

POTRDILO O ŽIVLJENJU

OBVEZNOST PREDLOŽITEV

Kot pogoj za izplačilo pokojnine v tujini živečim upokojemcem, je potrebno enkrat v letu predložiti potrdilo o življenju.

K predložitvi niso zavezane upokojenke in upokojenci s stalnim prebivališčem v Nemčiji, katerim se avstrijska pokojnina nakaže v Nemčijo.

ODPOŠILJANJE OBRAZCA POTRDILO O ŽIVLJENJU

Odpošiljanje obrazca se izvrši vedno enkrat letno in sicer vsako leto januarja. Obrazec morate nemudoma, ter podpisan in potrjen vrniti na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. »Izjava o zaslužkih in drugih dohodkih« se zahteva le v primeru, če imate kakšen drug zaslužek ki vpliva na pokojnino.

Če v roku šestih tednov v celoti izpolnjen in potrjen obrazec ne prispe do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se začasno prekine izplačilo pokojnine.

Obrazec **Lebensbestätigung** / Potrdilo o življenju lahko najdete tudi v več jezikih na spletni strani: **www.pensionsversicherung.at**

NAVODILO ZA PRIJAVO

Zakonska določila zavezujejo vse prejemnike plačil in oseb ki vlagajo prošnje za pokojnine, da nemudoma sporočijo vsako spremembo, ki bi imela vpliv na upravičenje in višino plačil, oziroma spremembe, ki so povezane s prebivališčem.

V ROKU SEDMIH (7) DNEH NAM SPOROČITE

(V primeru pravice do **družinske pokojnine za otroke** v roku dveh tednov)

- pričetek izvajanja pridobitne dejavnosti in višine prihodka
- vsakršno spremembo višine prihodka

V ROKU DVEH (2) TEDNOV NAM SPOROČITE

- spremembo stalnega prebivališča, vsako spremembo imena kot tudi sklenitev zakonske zveze oziroma zunajzakonske skupnosti
- vsako novo priznanje pravice do pokojnine, novo odmerjanje (razen pokojninske izravnave) ali v primeru, da pokojnina odpade, s strani izpostave v Avstriji ali iz tujine
- nadomestilo za osebni dohodek iz avstrijskega zdravstvenega zavarovanja
- zaporno kazen, ki bo trajala več kot en mesec
- prejetju VDOVSKE POKOJNINE tudi prejem denarnih dajatev iz avstrijskega nezgodnega zavarovanja ali zavarovanja za primer brezposelnosti **kot tudi** prejem avstrijske ali tuje pokojnine ali pravico do oskrbe kot državni uradnik ali iz podobnih delovnih razmerjih, ali pokojnine oziroma podobne dajatve na osnovi uradnega (pokojninskega) pravila ali pogodbene pokojninske določbe delodajalca **kot tudi** ukinitiv ali sprememba navedenih storitev
- pri prejetju DRUŽINSKE POKOJNINE oziroma OTROŠKEGA DODATKA tudi sklenitev zakonske zveze oziroma zunajzakonske skupnosti (smrt) otroka (sirota)

Kot tudi spremembo prihodka otroka (sirote) oziroma konec ali prekinitev študija ali izobrazbe (dokler je otrok/sirota že dopolnil 18. let starosti)

Bodite pozorni, da nam pravočasno javite spremembe, ker v nasprotnem primeru bomo preplačane dajatve zahtevali nazaj!

INFORMACIJE IN POSVETOVANJA

Za Vaše želje in vprašanja o pokojninskih zadevah, smo Vam na voljo od ponedeljka do četrтка med 7:00 in 15:30 uro srednjeevropskega časa, ter ob petkih med 7:00 in 15:00 uro srednjeevropskega časa, na telefonski številki: **+43 503 03**.

Vaša vprašanja nam prosim pošljite na

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Wien
Friedrich-Hillegeist-Straße 1
1021 Wien
Austria**

Pošljete nam lahko tudi fax na številko **+43 503 03/288 50**,

Ali nam pošljete e-mail na naslov **pva-lsw@pensionsversicherung.at**.

Aktualne informacije v zvezi s pokojninskimi zadevami najdete tudi na spletnem naslovu:

www.pensionsversicherung.at

Informacije in posvetovanje so Vam na voljo tudi na govorilnih dneh Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki se trenutno izvaja v naslednjih državah:

Nemčija, Italija, Hrvaška, Liechtenstein, Švica, Srbija, Slovaška, Slovenija, Češka, in Madžarska.

Lokacije in delovnike teh govorilnih dni lahko izveste na deželni podružnici na Dunaju.

ODLOČBA (OBVESTILO) vsebuje Vašo »ZAVAROVALNO ŠTEVILKO«. Le to obvezno navedite pri vsakem dopisovanju. S tem nam olajšate iskanje Vaših podatkov in omogočate tudi hitrejšo reševanje Vaše zadeve.

Verleger und Hersteller:
Pensionsversicherungsanstalt
Friedrich-Hillegeist-Straße 1, 1021 Wien

ZAPISKI

